

Irakasgaiaren izena	Kodea	Ikasturtea
Hizkuntza eta Literaturaren Didaktika I	141214	2024/2025
Titulazioa	Maila	Seihilekoa
Lehen Hezkuntzako Gradua	2.	2.
Irakasgai mota	ECTS Kredituak	Hizkuntza
Derrigorrezkoa	6	Euskara
Irakaslea(k)		
Agurtzane Lauzirika Zugazaga		

Justifikazioa

Hizkuntza eta Literaturaren Didaktika I irakasgaiak, maisu-andereño izango direnei, idatzizko adierazpenaren irakaskuntzaren errealitateari buruzko galderak eragiten dizkie, bai eta gramatikaren didaktikari buruzko galderak ere. Horrez gain, lehen hezkuntzako lehen mailarako idatz-irakurmenaren hasierako prozesuaren inguruko hausnarketa eta gelarako proposamenak egiteko pausuak emango dira eta hurrengo mailetan adirazmena lantzeko hausnarketa eta proposamen desberdinak egingo dira. Horrela, errealitate ezberdinen azterketatik abiatuta proposamen didaktiko esanguratsuak eta egokiak egiten jarriko dira, interakzioan eta gaitasun komunikatiboan oinarrituz.

Irakasgai honetako jarduerak ikasleengan errealitatearen azterketa, hausnarketa eta autoebaluaziorako gaitasunak garatzeko xedez taxutu dira, euren lanbide-zereginaren garapenean kritiko izaten eta analisi horretatik ondoriozta daitezkeen etengabeko prestakuntza-beharrak hautematen laguntzearen.

Aurrebaldintzak

Ez dago aurrebaldintzarik.

Gaitasunak

Gaitasun orokorrak

- **IDATZIZKO KOMUNIKAZIOA:** Idatziz erraztasunez komunikatzea, testuaren edukia eta lagungarri grafikoak egituratuz, irakurlearen ulermena eta interesa errazteko, luzera ertaineko idazkietan.

Berariazko gaitasunak

- B.G.2: Ikaskuntza-egoera egokiak diseinatzea eta garatzea, bai norberaren kabuz eta bai beste irakasle batzuekin batera, talde bakoitzeko ikasleek eskura ditzaten giza egoera bakoitzerako behar diren gaitasun komunikatiboak.
 - Aurretik definitutako estrategia metodologikoak modu egokian garatzea, baliabide didaktiko koherente eta eraginkorrak erabiliz, bilatzen diren gaitasunak lortzeari begira.
 - Ikasleak ezagutza-proiektuetan inplikatzeko, pentsamendu zientifikoa garatzen laguntzen duten ikerketa-estrategien bitartez.
 - Ezagutza sustatzea, ikastetxeko curriculumaren barnean dauden eremu zientifiko eta kulturaletako testuen irakurketaren eta iruzkintze kritikoaren bidez.
 - Irakaskuntza- eta ikaskuntza-jarduerak diseinatzea dibertsitate-testuinguruetan, ikasgelan benetan dauden baldintzak eta zailtasunak kontuan hartuta.
 - Errealitate soziokulturala curriculumean sartzea, errealitate hori aztertze, bertan esku hartze eta eraldatzeko, ikaskuntza zibikoko egoerak sortuz.
- B.G.3.: Ikaskuntzaren ebaluaketa zorroztasunez planifikatzea, eta prozesua eta lortutako ikaskuntza ebaluatzea; halaber, gaitasunen lorpen maila eta aplikatutako programa eta estrategia didaktikoak ere, emaitzetatik ondorioztatzen diren hobekuntzak txertatuz.
 - Ebaluatu nahi dena adierazten duen informazio esanguratsu eta zehatza biltzeko prozedurak eta tresnak diseinatzea eta/edo aukeratzea.
 - Adin bakoitzerako egokiak eta baliagarriak diren ebaluaketa-irizpideak aukeratzea.
 - Ikasleen eta irakasleen autonomia eta lankidetzaren sustatzen duten ebaluaketa-formak garatzea.
 - Proposamen didaktikoen ikasleen behar eta zailtasunen arabera egokitzea, ebaluatzeko estrategia egokiak erabiliz.
 - Emaitzak modu garbian eta interesatuentzat egokia den moduan komunikatzea (ikasleak, familiak, ikastetxea eta Administrazioa).
- B.G.4. Ikasleak modu eraginkorrean orientatzea eta laguntzea, bai banaka eta taldeka, batez ere behar bereziak dituztenak, haien garapen integralari laguntzeko (pertsonala, soziala eta akademikoa), familien lankidetzarekin.
 - Ikasleak laguntzea eta orientatzea beren ikaskuntzari heltzeko eta ikaskuntza hori gidatzeko, beren ahalegin, iraunkortasun eta diziplina pertsonalaren bitartez, eta baita ikasteko strategiak eskuratzeko ere, tutoretza- eta orientazio-eginkizunak betez.
- B.G.7. Norberaren garapen profesionalaren protagonista izatea, elkarlanean, irakaskuntza-funtzioa etengabe hobetuz, aldaketa eta aurrerapen zientifiko, pedagogiko eta sozialetara egokituz, eta prestakuntza- eta ikerketa-proiektuetan parte hartuz.
 - Norberaren gaitasun profesionalak ebaluatzea eta garatzea, eskura dauden prestakuntza-baliabideak erabiliz.

Garapen Jasangarrirako Helburuen eta Laudato si' Helburuen presentzia ikasgaiari

4. GIH | Kalitatezko hezkuntza | Kalitatezko hezkuntza inklusibo eta bidezkoa bermatzea eta etengabeko ikaskuntzako aukerak bultzatzea guztientzat

Ikaskuntza-helburu sozioemozionalak

3. Ikaslea gai da hezkuntzaren berezko balioaz jabetzeko eta bere garapenerako dituen hezkuntza-beharrak aztertu eta identifikatzeko.

4. Ikaslea gai da bere bizitza hobetzeari eta, bereziki, lanari eta ekintzailea izateari begira bere trebetasunek duten garrantziaz ohartzeko.

Jokabideen eremuko ikaskuntza-helburuak

1. Ikaslea gai da guztiok kalitatezko hezkuntza izan dezagun laguntzeko, bai eta GIHak eta horiekin lotutako ikuspegiak zenbait mailatan bideratzen laguntzeko ere

Edukiak

1. Idatzizko linguaiaren ikas-irakaskuntza:
 - Etapak: kontzientzia fonologikoaren jabetasuna
 - Idatzizko linguaiaren irakaskuntzarako eskuhartze ereduak:
 - Analitiko/sintetiko
 - erdu konstruktibistak Lehen hezkuntzako Hizkuntza eta Literatura arloko curriculumak.
2. Ahozko eta idatzizko Adierazmenaren Didaktika
 - Oinarri metodologikoak
 - Eskuhartzerako ereduak eta ikasketen autonomia
 - Ebaluazio hezitzailea Idatzizko eta ahozko adierazmenen
3. Gramatikaren didaktika. Kontzientzia metalinguistikoa.
 - Ikuspuntu komunikatiboa? (Zayas, F. 2004)

Ikas-irakaskuntza estrategiak

- Testuinguruan jartzen laguntzeko jarduerak: aurre-ezagutzak neurtzeko elkarrekintzako eredu bitartez; ahozko eta idatzizko produkzioen erabilera diagnostikoa, eta ikaskuntza-helburuen eta unitate didaktikoaren garapeneraren negoziazioa.
- Hausnarketarako jarduerak: zalantza eginez eta behaketa sistematikoaz landuko da alderdi hori, kasuen azterketan eta ikaskuntza bikarioan (modelatuan) oinarriturik.
- Kontzeptualizatzeko jarduerak: irakaslearen azalpenak, gida-testuen irakurketa, kasu-azterketa, ariketa eta problemen ebazpena eta ondorengo hausnarketa eta teorizazioa.
- Zuzeneko saiakuntzarako jarduerak praktikoak: proiektu eta zeregin konplexuak gauzatzeko ikaskuntza, portafolioa
- Ebaluazio jarduerak: ikasgaiaren inguruan egindako lanari eta planteatutako erronkei buruzko ahozko eta idatzizko aurkezpenak edo, hainbat motatako txostenak sortzea

Ebaluazioa

GAITASUN OROKORRAK: %20 / BERARIAZKO GAITASUNAK: %80

Irakasgaiaren ebaluazioa, taldeka antolatuz, batzuetan, eta bakarka, besteetan.

- Haurren laginen analisia.
- Argitaratutako zenbait proposamen didaktiko aztertzea
- Irakurketa-idazketa lantzeko proposamen didaktiko bat diseinatzea
- Lehen Hezkuntzako ikasgela batean idatzizko adierazpena eta gramatika -unitate desberdinak lantzeko sortutako sekuentzia didaktikoa
- Idatzizko hausnarketa teoriko-zientifikoa

Adimen artifizialaren erabilera:

Ikasleei, kasuz kasu (lanen gidoietan), Adimen Artifiziala erabil dezaketen ala ez jakinaraziko zaie. Nolanahi ere, gidoietan adieraziko da noiz erabili ahal izango duten eta noiz ezinezkoa izango da tresna hori erabiltzea. Era berean, zertarako erabil daitekeen eta noiz egongo den guztiz debekatuta ere agertuko da.

Ezezko erabileraren kasu horietan, iruzurrezko praktikak egitea hutsegite larritzat hartuko da Ikasleen Araudiaren 75. artikulua arabera (Deustuko Unibertsitateko Aldizkari Ofiziala, 81. zk., 2023ko ekaina).

Dokumentazioa

- Agirre Berezibar, J. (1991). Euskal gramatika deskriptiboa (bi atal). Bilbao: Labayru.
- Bain, D., Ruiz, U., Soler, E., Schewly, B. (1998) Mecanismos de regulación de las actividades textuales: estrategias de intervención en las secuencias didácticas. Textos, 16. Graó. Barcelona
- Beneitio, J.M. (2001). "La enseñanza y el aprendizaje de los usos orales formales: una visión de conjunto", Textos 26, 97-109.
- Calpe. Ribas Seix, T. (2010). Libros de texto y enseñanza de la gramática. Barcelona: Graó.
- Camps, A. & Ribas, T. (1998). "Regulación del proceso de redacción y del proceso de aprendizaje: función de las pautas como instrumentos de evaluación formativa". Textos 16: 49-60.
- Camps, A. & Ribas, T. (2000). La evaluación del aprendizaje de la composición escrita en situación escolar. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.
- Camps, A. (1995). "Hacia un modelo de enseñanza de la composición escrita en la escuela". Textos 5: 21-28.
- Camps, A. (2000). "Motivos para escribir". Textos 23: 69-78.
- Camps, A. (2001). El aula como espacio de investigación y reflexión: investigaciones en didáctica de la lengua. Barcelona: Graó.
- Camps, A. (2002). "Hablar en clase, aprender lengua". Aula 111: 6-10.
- Camps, A. (2003). Secuencias didácticas para aprender a escribir. Barcelona: Graó.
- Camps, A. (2005). "La lengua oral formal, objeto de enseñanza". In Vilà i Santasusana, M. El discurso oral formal. Barcelona: Graó, 7-9 orr.
- Camps, A., Milian, M., Bigas, M., Camps, M. & Cabré, P. (2004). La enseñanza de la ortografía, 3. Barcelona: Graó.
- Cassany, D. (1992). "Enfoques didácticos para la enseñanza de la expresión escrita". Comunicación y Lenguaje 6: 63-80.
- Cassany, D. (2005). Describir el escribir: cómo se aprende a escribir. Barcelona: Paidós.
- Cassany, D. (2006). Reparar la escritura: didáctica de la corrección de lo escrito, 11. Barcelona: Graó.
- Cassany, D., Luna, M. & Sanz, G. (2007). Enseñar lengua, 12. Barcelona: Graó.

- Castellà, Jm., Comelles, S., Cros, A., Vilá, M. (2007): Entenderse en clase : Las estrategias comunicativas de los docentes bien valorados, 235. Graó. Barcelona
- Colomer, T., Ribas, T. & Utset, M. (1993). "La escritura por proyectos: "Tú eres el autor"." Aula 23: 23-28
- De la Cerda Toledo, M. (2013). Por una pedagogía de ayuda entre iguales : reflexiones y prácticas. Barcelona. Graó.
- Díez Aguado, Benita; Alonso Iñigo, Mª Isabel (1993): "Lectoescritura, una propuesta para alumnos con necesidades educativas especiales"
- Díez de Ulzurrun Pausas, Ascen (coor.); Argilaga Pellisé, Dolors (2000) (2006): Aprendizaje de la lectoescritura desde una perspectiva constructivista V.2: Actividades para realizar en el aula, lenguaje publicitario, periodístico, del cómic, popular, poético y de la correspondencia
- *Ferreiro, E. (1986). "La complejidad conceptual de la escritura", in A. Lara (comp.), Escritura y alfabetización, Mexico, El Ermitaño.*
- *Ferreiro, Emilia; Teberosky, Ana (1978): "La adquisición de la lectoescritura como proceso cognitivo", Cuadernos de pedagogía, 40.*
- *Ferreiro, Emilia; Teberosky, Ana (1979): Los sistemas de escritura en el niño, S.XXI, Madril.*
- González, X.A., Buisán, C. & Sánchez, S. (2009). "Las prácticas docentes para enseñar a leer y a escribir". Infancia y Aprendizaje 32: 153-169.
- Graves, D.H. (1991): Didáctica de la escritura. Madrid. Morata
- Hernández Martín, A. & Quintero, A. (2004). Mejorando la composición escrita: Estrategias de aprendizaje. Málaga: Aljibe.
- Hik Hasi monografikoa. (2010). Ahozko hizkuntza lantzen: Haur Hezkuntzan hasi eta unibertsitatearaino. Donostia: Xangorin-Hik Hasi 25.
- Ibarra Lizundia, I (2008): Zer dira idazkera, ortografia eta puntuazioa haurrentzat? Udako Euskal Unibertsitatea, Bilbo.
- Jover, G., & García, J.M. (2009). Hablar, escuchar, conversar: teoría y práctica de la conversación en las aulas.
- Kaufman, Ana M^a: Leer y escribir: el día a día en las aulas (2004) Constructivismo y lectoescritura. Jornadas internacionales: la animación a la lectoescritura amei. Madrid
- Lomas, Carlos. (1999). Cómo enseñar a hacer cosas con las palabras. Barcelona: Paidós.
- Maruny Ll., Ministrál M., Miralles M., "Escribir y leer" (3 tomos). Ed. Edelvives-MEC (Imprescindibles)
- Mendoza Fillola, A. (2003). Didáctica de la Lengua y la Literatura. Madrid: Pearson. Milian Gubern, M. (1994). "Aprender a escribir. Enseñar a escribir". Aula 26: 11-14.
- Palou, J. & Bosch, C. (2005). La lengua oral en la escuela: 10 experiencias didácticas. Barcelona: Graó.
- Pasquier, A. & Dolz, J. (1996). "Un decálogo para enseñar a escribir." Cultura y Educación 2: 31-41.
- Ramírez Martínez, J. (2002) La expresión oral. Contextos educativos 5: 57-72.
- Ribas, T. (1996). "Los instrumentos de evaluación formativa en una secuencia didáctica de composición escrita". Cultura y Educación 2: 79-91.
- Ribas, T. (1997). "Evaluar en la clase de lengua: cómo el alumno gestiona su propio aprendizaje". Textos 11: 53- 75.

- Río, M.J. (1998). Psicopedagogía de la lengua oral: un enfoque comunicativo, 2. Barcelona: ICE / Horsori. Ruiz Bikandi, U. eta beste. (1998). "La tarea de evaluar". Textos 16: 5-8.
- Ruiz Bikandi, U. (2009). Bigarren hizkuntzaren didaktika Haur eta Lehen Hezkuntzan. Universidad del País Vasco.
- Sánchez Lobato, J. (2006). Saber escribir. Madrid: Santillana / Instituto Cervantes.
- Schnewuly, B. & Bain, D. (1998). "Mecanismos de regulación de las actividades textuales: estrategias de intervención en las secuencias didácticas". Textos 16: 25-46.
- Tapia, J.A. (1994). Aprender a leer y escribir. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.
- Teberosky, A. (2003). Alfabetización inicial: aportes y limitaciones. Cuadernos de pedagogía MONOGRÁFICO N.º 330 (pp.42-45)
- Thornbury, Scott. (2005). Uncovering Grammar, New edition. Macmillan Education.
- Vilà i Santasusana, M. (2002). "Hablar para aprender a hablar mejor: el equilibrio entre el uso de la lengua y la reflexión", Aula de Innovación Educativa 111: 18-22.
- Vilà i Santasusana, M. (2004). "Actividad oral e intervención didáctica en las aulas", Glosas didácticas 12: 113- 120.
- Vodoz, F.& zanone, Y.(1992) La secuencia didáctica: algunos principios (traducción). Departamento de la instrucción pública enseñanza primaria,Cuaderno nº10 (pp1-5)SERVICIO DE FRANCÉS Ginebra
- Wells, G (1988): *Aprender a leer y escribir, Laia, Bartzelona.*
- Wray, David And Lewis, Maureen (2005): Aprender a leer y escribir textos de información (2ª edición). Madrid. MORATA
- Zayas, F. (2004). Enseñar Gramática. Revista de didáctica de la llengua i de la literatura, ISSN 1133-9845, N.º. 33, 2004, págs. 5-8
- Zubiri, I. & Zubiri, E. (2000). Euskal gramatika osoa. Bilbo: Didaktiker